

Türkiye'den bambaşka bir hasat

Anadolu'nun ortasında bulunan, "bozkırın gelinliği" denilen Tuz Gölü'nde çıkarılan yüzde 99.9 saflık derecesindeki tuzun hasadı yapılıyor.

Yavşan Tuzlası'nda faaliyet gösteren Cihanbeyli Madencilik Tuz Nakliyat Kimya Sanayi ve Ticaret AŞ'nin idari müdürü Fatih Haktan, yaptığı açıklamada, 2005'te faaliyetine başlayan firmanın 2006'da özelleştirme sonrası Tekel'in elinde bulunan Cihanbeyli Yavşan Tuzlası'nı satın alarak sektördeki faaliyetlerine devam ettiğini söyledi.

[TUZ HASADINDAN KARELER](#)

Tuz Gölü'nden yüzde 99.9 saflık derecesinde doğal tuz elde ettiklerini ifade eden Haktan, 2006'dan bugüne yaklaşık 5 yıllık süreçte üretim yaptıkları alanda ortakları olduğu şirketlerin katkılarıyla çeşitli ARGE çalışmalarıyla buldukları sektörde ileri noktaya gelmeyi hedeflediklerini ve öncelikli olarak Tuz Gölü'nden ham tuz üretimi yaptıklarını belirtti.

Türkiye'nin dünyanın en büyük ikinci tuz ölü havzasına sahip olduğuna dikkati çeken Haktan, "Tuz üretim prosesimiz gölümüzün doğal yapısından kaynaklanan tuz oranı yüksek suyun terbiye edilmesi ve güneş enerjisiyle buharlaştırılmasına dayalı bir üretim metodumuz var. Yıllar içerisinde üretim miktarını verimli noktalara getirmek için havuzlama yolu tercih edilmiş, şu an işletmemizde yaklaşık 8.3 kilometrekarelik üretim havuz alanımız mevcuttur" dedi. Haktan, tuz üretim sürecini şöyle anlattı:

"Havuzun doğal ortamında kışın biriken yağmur ve yer altı kaynaklarıyla beslenen tuzluluk oranı yüksek olan suyun belirlediğimiz ölçülerde pompalarla üretim havuzlarımıza nakliyle işlemlerimiz başlar. Bu nakil süreciyle beraber üretim hazırlıklarımız da başlar. Bu süreç kış aylarında start alır ve ortalama olarak değişkenlik gösteren mevsim şartlarına göre nisan ayının sonlarına, mayıs ayının başlarına kadar su alma sürecimiz devam eder. Bu süreç sonucunda işlerimizi biraz doğaya bırakırız."

GÜNEŞ BİZİM İÇİN HAYATİ ÖNEM ARZ ETMEKTEDİR

"Güneş bizim için hayati önem arz etmektedir" diyen Haktan, havuzlara aldıkları yüksek tuzluluk oranına sahip suyun buharlaşma metoduyla oluşturdukları havuzlarda zemine çökmeye başlamasıyla tuz oluşumunun start aldığını bildirdi.

Haktan, ağustos ayına doğru göl havzasında ve havuzlarda suyun tamamen buharlaşması neticesinde çöktürme işlemini tamamlayıp üretim sürecine başlama zamanının geldiğini belirterek, şunları kaydetti:

"Daha önce bu işletmede insan gücüyle yapılan üretimi 2006 itibarıyla makine kullanarak yapmaya çalıştık. Bunda da kalitede olsun üretimde olsun olumlu neticeler aldık. Üretim makinelerimizle buharlaşma neticesinde üretime başlarız ve üretim sürecimiz 120 günü alır. Kışın aldığımız suyun buharlaşması neticesinde yıllık 8 ila 12 santimetre kalınlığında tuz oluşumunu sağlamaktayız. Bu kalınlık miktarı artırılabilir fakat aynı zamanda kaliteyi de korumak gibi amacımız olduğu için bu noktalarda sınırlamalar yapıyoruz."

Bu 120 günlük üretim sürecinin sonunda yıllık 600 ila 800 bin ton ortalamasında üretim yaptıklarını ifade eden Haktan, şöyle konuştu:

"Bütün bu üretim süreci aşamasının sonunda yüksek kalitede tuz elde ediyoruz. Günlük yaklaşık 10 bin ton üretim yapıyoruz. Günlük üretim miktarının yüksek olmasının en büyük nedeni üretim sürecimizin zamanla kısıtlı olması. Çalışmalarımız 50 personelle üç vardiya şeklinde 24 saat devam etmektedir. Üretim, makine aracılığıyla üretim havuzlarımızdan alınan tuzun kamyonlarla stok alanına nakliyle gerçekleşmektedir. Türkiye'de bugüne kadar bu kalitede bir tuz elde edilmemişti. Avrupa'da özellikle bu yıl yaşanan yoğun kış şartları nedeniyle yüksek miktarda buzla mücadelede kullanılmak üzere tuz talebiyle karşılaştık. Tuz Gölü'nden ilk kez Avrupa'ya yoğun şekilde ham tuz ihracatı yapıldı. Böylece firma olarak ihracat kalemimiz başladı. Bu sene şirket olarak yaklaşık 150 bin ton tuzu Avrupa ülkelerine gönderdik."

TUZ, ENDÜSTRİDE 3 BİN ANA SEKTÖRDE KULLANILYOR

Toplumda tuz denilince akla gelen ilk şeyin "sofrada kullanılan tuz" olduğuna değinen Haktan, şöyle devam etti:

"Bu çok önemli ve doğru bir konu olmakla beraber yanılığımızın boyutunu ölçmek gerekirse ülke olarak yıllık ürettiğimiz tuzun sadece yüzde 5'ini gıdada kullanıyoruz. Yüzde 15'i buzla mücadelede, geri kalan yüzde 80'i endüstride kullanılıyor. Tuz, endüstride 3 bin ana sektörde, 14 bin alt sektörde kullanılmaktadır. Kimya sanayisinden tekstil sanayisine, demir çelik sanayisinden petro kimya sanayisine kadar uzanan geniş bir yelpazeden bahsedebiliriz. Bu değerler de tuzun önemini ortaya koymaktadır. Tuzun olmadığını düşünürsek endüstrinin de tamamen duracağından bahsetmemiz çok da yanlış olmaz."

Tuz piyasasında uluslararası alanda en büyük şirketlerden biri olan ve birikim sahibi Serra Salt firmasıyla 3 yıldır çalıştıklarını belirten Haktan, "Bu şirket tuz üretim sürecinde kullanılan makinelerden nihai ürüne kadar kullanılan sistem ve makineleri imal ediyor. Üretim sürecinde de firmamıza bilgi konusunda yardımcı oluyorlar, bilimsel olarak da destek veriyorlar" diye konuştu.

Serra Salt firmasında kimya mühendisi olarak görev yapan tuz üretim uzmanı Jorge Morales ise dünyada kaya tuzu, deniz tuzu ve göl tuzu olmak üzere üç çeşit tuz üretildiğini ifade ederek, "Göl tuzu dünyada çok sınırlı" dedi.

Türkiye'de gölden tuz üretiminin kalite adına birçok avantajı bulunduğu ifade eden Morales, 2 yıl önce de Yavşan tuzlasına geldiğini ve aynı firmayla çalıştıklarını söyledi.

Önceki gelişle şimdiki geliş arasında çok büyük gelişmeler gözlemlendiğini kaydeden Morales, "Dünyada birçok yerde tuz üretimi yapılıyor.

Fakat Tuz Gölü çok farklı bir yapıya sahip. Dünyada az rastlanır bir yapı bu. Türkiye'nin tuz üretimi konusunda birçok avantajı var" diye konuştu.